

Päiväys
26.1.2024

Diaarinumero
798/03.04.04.04.19/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

26.1.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on 2.2.2024.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 26.1.2024 nro 95/2024, valitus ympäristölupa-asiassa, Ilmiönsuon turvetuotantoalueen ympäristölupa, Huittinen

Luvan hakija

Voitto Satoranta

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **26.1.2024 - 4.3.2024**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **4.3.2024**

26.01.2024

Dnro 798/03.04.04.19/2022

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakija ja luvan hakija

Voitto Satoranta

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 25.5.2022 nro 155/2022

Aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen, jossa on haettu ympäristölupaa turvetuotantoon Ilmiönsuon 9,2 ha:n suuruisella alueella Huittisten kaupungissa.

Perustelut

Hakemus on koskenut turvetuotantoa tuotannossa olevalla Ilmiönsuon turvetuotantoalueella. Suunnitellun tuotantoalueen pinta-ala olisi ollut 9,2 ha. Kuivatusvedet koko 12,3 ha valuma-alueelta olisi käsitelty kaksiosaisella kosteikolla, jonka pinta-ala olisi ollut 0,34 ha. Haettu tuotannon kesto oli vuoteen 2040.

Saatu selvitys ja johtopäätökset

Pohjaveden suojele

Tuotantoalue ja vesienkäsittelyrakenteet sijoittuvat ympäristöstään vettä kokoavan Vakkila-Huhtamon vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle. Lisäksi karkearakeiselle vettä hyvin johtavalle pohjaveden varsinaiselle muodostumisalueelle sijoittuvat auma-alueet sekä osa ojista. Vakkila-Huhtamon pohjavesialueella sijaitsee kaksi Huittisten kaupungin vedenottamoa.

Hakemuksen kohteena olevat alueet sijoittuvat kokonaisuudessaan Satakunnan maakuntakaavassa osoitetulle pohjavesialueelle (pv).

Suunnittelumääräys edellyttää, että alueen suunnittelussa on otettava huomioon pohjaveden laadun ja muodostumisen turvaaminen.

Geologian tutkimuskeskuksen maankamara karttapalvelun mukaan (<https://gtkdata.gtk.fi/maankamara/>) tuotantoalueet rajoittuvat välittömästi harjumuodostumaan. Pääosa harjasta on kartoitettu soraksi ja auma-alueet sijoittuvat alueelle, jonka maaperä on pinta- ja pohjamaalajien osalta soraa. Pohjoisosassa harjumuodostuman maalajit ovat hiekkaa.

Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen (ympäristöministeriö, 2015) ja turvetuotannon tarkkailuohjeen (ympäristöministeriö, 2020) mukaan nykyisin pohjavesialueille ei sijoiteta turvetuotantoa pohjaveden tilan vaarantumisen vuoksi. Pohjavesialueisiin rajoittuva tai niiden lähellä tapahtuva turvetuotanto voi heikentää pohjavesialueiden vedenlaatua ja alentaa pohjavedenkorkeutta. Ojituksen ulottuminen mineraalimaahan voi muuttaa pohjaveden virtaussuuntia tuotantoalueella ja sen ulkopuolella. Ojitus voi aiheuttaa myös pohjaveden purkautumista tuotantoalueelle.

Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen (ympäristöministeriö, 2015) mukaan lisääntyneellä pohjaveden purkautumisella voi olla vaikutusta pohjaveden pinnankorkeuteen ja se voi vähentää pohjaveden saatavuutta vedenhankinnassa ja vaikuttaa kaivojen vedenpintoihin ja saatavaan vesimäärään sekä lähteisiin ja niiden luonnontilaisuuteen. Pohjaveden virtaussuunnan muutokset voivat vaikuttaa myös pohjaveden laatuun, erityisesti ympäristöstä vettä keräävien pohjavesialueiden läheisyydessä. Tuotantoalueelta tulevat vedet voivat joko suoraan tai laskuojan kautta heikentää pohjaveden laatua, mikäli ne pääsevät suotautumaan pohjaveteen. Tyypillisiä vaikutuksia ovat esimerkiksi rauta-, mangaani- tai humuspitoisuuden lisääntyminen. Humusaineksen hajoaminen pohjavedessä voi aiheuttaa muutoksia sen happi- sekä hapetus-pelkistysolosuhteisiin, jolloin maaperässä normaaliolosuhteissa kiinteässä muodossa olevat rauta ja mangaani voivat muuttua liukoiseen muotoon.

Ympäristönsuojeluohjeet eivät ole oikeudellisesti sitovia, mutta niitä voidaan käyttää arvioitaessa ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä.

Valvontaviranomainen, Varsinais-Suomen ELY-keskus, on arvioinut, että suoalueiden pohjavettä heikentävä vaikutus on havaittavissa pohjavesialueelta vuonna 2013 otetuissa näytteissä.

Kokemäenjoen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitosuunnitelman vuosille 2022–2027 perusteella Vakkila-Huhtamon pohjavesialueen kemiallinen ja määrällinen tila on luokiteltu hyväksi eikä pohjavesialuetta ole luokiteltu riskialueeksi. Vesienhoidon tavoitteena on hyvässä tilassa olevien pohjavesialueiden hyvän tilan turvaaminen. Turvetuotannon seurauksena pohjavesiesiintymän tila saattaa huonontua, jolloin turvetuotanto pohjavesialueella vaarantaisi vesienhoitosuunnitelman tilatavoitteet.

Hakemuksen mukaisesta toiminnasta aiheutuisi ympäristönsuojelulain 17 §:n vastaisesti pohjaveden pilaantumisen vaaraa Vakkila-Huhtamo 1-luokan pohjavesialueella huomioiden ympäristön pohjavesi- ja maaperäolosuhteet sekä toiminnan luonne ja pitkä kesto. Näin ollen ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaisesti edellytyksiä luvan myöntämiseksi toiminnan sijoittamiseksi pohjavesialueelle ei ole varovaisuusperiaate huomioon ottaen.

Luonnonsuojeluarvot ja kaavoitus

Alueella on voimassa Satakunnan maakuntakaava, jonka ympäristöministeriö on vahvistanut 30.11.2011. Kaava on maankäyttö- ja rakennuslain nojalla määrätty tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman. Satakunnan maakuntakaava on saanut lainvoiman 13.3.2013 korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä.

Hakemuksen mukaan keväällä 2010 on tehty alueelta ilmoitus Huittisten kaupunkiin, mutta tulosteita ei ole tallella. Turvetuotantoalue on otettu käyttöön vuonna 2011. Vuosien 2011, 2014 ja 2016 ilmakuviin (<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>, historialliset ilmakuvat alueelta) perusteella alueella näkyy vuoden 2011 ilmakuvassa lohkojen L1 ja L2 tuotantoalueet ja vasta vuoden 2016 ilmakuvassa lohkon L3 tuotantoalue. Lohkon L3 tuotanto on käynnistetty maakuntakaavan voimassaoloaikana.

Tuotantoalueen kaakkoinen osa eli lohko L3 sijoittuu valtaosin maakuntakaavan mukaiselle luonnonsuojelualueelle (SL-2023, Ilmiönsuo). Luonnonsuojelualueeseen (SL) liittyvä suojelumääräys, jonka mukaan alueella ei saa toteuttaa sellaisia toimenpiteitä tai hankkeita, jotka voivat oleellisesti vaarantaa tai heikentää alueen suojeluarvoja. Alueella voidaan kuitenkin valtion luonnonsuojeluviranomaisen niin salliessa toteuttaa alueen suojeluarvojen säilyttämiseksi ja palauttamiseksi tarkoitettuja toimenpiteitä. Suojelumääräys on voimassa, kunnes alue on muodostettu luonnonsuojelulain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi. Suunnittelumääräyksen mukaan alueen maankäyttöön mahdollisesti vaikuttavista merkittävistä suunnitelmista ja hankkeista tai ennen vallitsevia olosuhteita merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee luonnonsuojelusta vastaavalle alueelliselle ympäristöviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen.

Ilmiönsuo muodostaa laajuudeltaan ja luonnontilaisuudeltaan maakunnallisesti merkittävän kokonaisuuden. Ilmiönsuolla tavataan myös merkittävää, vesitalouden muutoksille herkkää perhoslajistoa. Ilmiönsuolla on soiden kytkeytyneisyyden, soiden ekologisten yhteyksien sekä alueellisesti merkittävien luontoarvojen näkökulmasta merkitystä suojellun Isosuon kanssa.

Haettuun turvetuotantoalueeseen rajautuvalle alueelle on perustettu kaksi luonnonsuojelualueita, Iisakin harju YSA251148 ja Pöyri YSA248745 (Luonnonsuojelulaki 1096/1996 24 §). Molemmilla näillä alueilla ojien kaivaminen, vesien perkaaminen ja patoaminen sekä maisemakuvan että suojelun perustana olevien luonnonarvojen heikentäminen on kielletty. Iisakin harjun alueella ojat ovat alueella osittain jo pitkälle umpeutuneita. Olemassa olevien ojien ylläpito on sallittua vain siten, että suojelualueen ulkopuolisen

alueen kuivatustilanne säilyy ennallaan. Pöyrin suojelualan päätöksen mukaan turpeenottoalueen kuivatusoja on johdettu Pöyrin suojelualan läpi ja näiden ojien ennallistaminen parantaisi suon vesitaloutta.

Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisun KHO 2010:32 mukaan arvioitaessa sijaintipaikan sopivuutta turvetuotannon sijoituspaikaksi on muun selvityksen ohella otettava huomioon voimassa oleva maakuntakaava.

Turvetuotannolla lohkolla L3 on ollut ja hakemuksen mukaisessa toiminnassa olisi myös tulevaisuudessa ollut merkittävä vaikutus Ilmiönsuon maakuntakaavan luonnonsuojelualan olosuhteiden muuttumiseen. Edellä mainituin perustein aluehallintovirasto arvioi, että toiminta-alueen sijaintipaikka ei täytä ympäristönsuojelulain 2 luvun 11 ja 12 §:n vaatimuksia ja hakemus on siten hylättävä.

Lähialueen asutus

Alle 500 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta sijaitsee useita vakinaisessa käytössä, lomakäytössä ja tyhjillään olevia asuinrakennuksia.

Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen (ympäristöministeriö, 2015) mukaan turvetuotantoalueen ja asutuksen etäisyys uusilla alueilla tulee olla vähintään 500 m. Jos välimaasto on avointa, etäisyyden on oltava suurempi. Tuotannossa olevilla alueilla suojavyöhykettä ei välttämättä ole, mutta se voidaan perustaa tuotannosta poistetulle alueelle tai tarvittaessa myös tuotantoalueelle. Aumat tulee sijoittaa uusilla alueilla vähintään 500 m:n etäisyydelle asutuksesta ja vanhoillakin etäisyyden on oltava vähintään 400 m. Samaa 500 metrin etäisyyttä on käytetty jo pitkään turvetuotannon ympäristöluparatkaisuissa ja hallinto-oikeuksien päätöksissä.

Ilmiönsuolla sekä tuotanto- että auma-alueiden lyhimmät etäisyydet asutukseen ovat noin 100 metriä. Alle 500 metrin etäisyydellä tuotantoalueesta sijaitsee useita vakinaisessa käytössä, lomakäytössä ja tyhjillään olevia asuinrakennuksia.

Ilmiönsuon tuotantoalueen lupahakemus on hylätty myös naapurussuhdelain 17 §:n nojalla, koska turvetuotannon melusta ja pölystä aiheutuisi lähimmille kiinteistöille kohtuutonta rasitusta. Erityisesti pölyhiukkasten osalta toiminnasta aiheutuisi myös ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua terveyshaittaa kyseisillä kiinteistöillä. Hakemuksessa tarkoitettu turvetuotantotoiminta ei ole sijoitettavissa suolle siten, että toiminnasta aiheutuvat edellä kuvatut seuraukset olisi voitu riittävästi ehkäistä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Voitto Satorannan on katsottava vaatineen aluehallintoviraston päätöksen kumoamista ja ympäristöluvan myöntämistä.

Tuotannon ojituksissa ja kuivatuksessa on huomioitu nykyiset pohjavedenkorkeudet, eikä alueella tulla kaivamaan kivennäismaahan uusia

ojia, joista pohjavesialueelle suotautuisi vesiä. Lisäksi alueet ovat pienikokoisia, minkä vuoksi virtaamat ovat vähäisiä ja purkuväylät kosteikolle helppohoitaisia.

Ely-keskuksen arviossa vuodelta 2013 on todettu, että pohjavesialueella on tehty maa-metsätalouden ojituksia sekä turvetuotannon ojituksia eikä kumpikaan osa-alue ole kokonaan vastuussa pohjaveden heikentymisestä. 2012–2013 on perustettu kosteikko, minkä vaikutus on positiivinen. Tuotannon suunnitelmassa alueet on tarkasti rajoitettu kosteikolle ja päästöjen määriä tulnaisiin tarkkailemaan vertaamalla kuormituksen näytteitä pohjavesinäytteisiin tuotannon aikana, jolloin saataisiin todellisia lukemia.

Tuotantoalueen läheisyydessä sen pohjoispuolella on luvanvarainen tuotantoalue, jonka tuotanto on sallittu tätä suunnitelmaa vastaavilla rajoitteilla. Aumojen varastointi on toteutettu yhtä lailla samankaltaiselle vettä läpäisemättömälle pohjalle, eikä varastoinnista ole vaikutuksia pohjavesialueelle.

Tämän lisäksi lupa voitaisiin rajoittaa määräaikaiseksi 5 vuodeksi kerrallaan riskien vähentämiseksi.

SL-2023 on vahvistettu 30.11.2011 ja saanut lainvoimaisuuden 30.3.2013. Tuotantoalue ja liikennöinti lohkoilla 1–2 on ollut toiminnassa 2010–2011. Lohkolle 3 olisi mahdollista määräaikaisuuden tai tarkkailun perusteella rajata tuotantoa, sekä määrätä alueen jälkikäyttö tämän jälkeen esim. metsäksi – osin kosteikoksi.

YSA248745 on haettu 8.9.2020 ja YSA251148 on haettu 23.2.2021, molemmat tuotantolohkot ovat olleet toiminnassa alle 10 ha ilmoituksella. Tuotantosunnitelmassa alueet ja ympäristö huomioitu.

Pienillä tuotantoalueilla hiukkasmääriin voidaan vaikuttaa merkittävästi rajoittamalla tuotantoa tuulen nopeudella 10 m/s, Lohkojen 1–2 tuuliolosuhteita ja vaikutuksia tarkkaillaan käyttötarkkailussa ja tuotanto keskeytetään, mikäli vaikutuksia ilmenee, riippumatta tuulen nopeudesta. Vuoden keskiarvo tuulennopeudella on noin 4,6 m/s.

Alueen saattaminen loppuun määräaikaisella 5 vuoden luvalla vähentäisi toiminnan kokonaisvaikutuksia alueella. Tuotannosta ja sen vaikutuksista ei ole ollut valituksia tai ilmoituksia ympäristönsuojelulain 49 §:n tarkoittamista terveysthautoista.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

Hallinto-oikeus on tiedottanut luvan hakijan valituksesta julkisella kuulutuksella. Tieto kuulutuksesta on julkaistu Huittisten kaupungissa.

Aluehallintovirastolta on pyydetty lausunto valituksen johdosta. Asianosaisille, joita asia erityisesti koskee, sekä Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle ja

kalatalousviranomaiselle, Huittisten kaupungille, Huittisten kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisille, kaavoitusviranomaiselle, pelastusviranomaiselle, Huittisten vesihuoltolaitokselle ja Satakuntaliitolle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen luvan hakijan valituksesta.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on todennut lausuntonaan, että Ilmiönsuon turvetuotantoalueen toiminnassa toteutuu monta riskitekijää. Kaikkien lohkojen aumat sijaitsevat keskellä pohjaveden varsinaista muodostumisaluetta. Tuotantoalueiden ohella myös kosteikkoaltaat, laskeutusaltaat ja lietteenlajityspenkereet on sijoitettu pohjavesialueelle. Lähimmät asuinrakennukset ovat alle 100 m:n etäisyydellä tuotantoalueesta. Lisäksi alue rajoittuu osittain suojelualueiden naapurustoon ja lohko L3 Satakunnan maakuntakaavan SL-varauksen sisäpuolelle.

Lupaharkinta on tapauskohtaista harkintaa. Arto Pajunen Oy:lle on Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksellä 76/2019 myönnetty pohjavesialueella lohkolle 1 määräaikainen, hakijan esittämän tuotantoajan mukaisesti vuoden 2023 loppuun ulottuva ympäristölupa turvetuotannolle sekä pohjavesialueella sijaitsevalle tiivistetylle aumalle. Pohjavesialueen huomioimisesta on annettu lupamääräys 7. Vesienkäsittely sijaitsee kokonaisuudessaan pohjavesialueen ulkopuolella.

Valvontaviranomaisen asiantuntijalausunto ei ole ollut ehdottoman kielteinen Arto Pajunen Oy:n hakemusasiassa. Lausunnon mukaan toiminta aiheuttaa riskin pohjaveden laadulle ja määrälle. Sen sijaan nyt käsittelyssä olevassa asiassa valvontaviranomainen on asiantuntijalausunnossaan todennut, että toiminnalle ei tule myöntää lupaa ja toiminta vaarantaa pohjavesialueella pohjaveden laadun.

Nyt käsiteltävän toiminnan pohjavesiriskejä ei olisi pystytty ratkaisemaan lupamääräyksin tai rajoittein, jolloin luvan myöntämiselle ei ollut edellytyksiä. Lisäksi lupaa haettiin toistaiseksi voimassa olevaksi eli vaikutukset ympäristöön olisivat olleet pitkäaikaisia.

Huittisten kaupungin ympäristöviranomaisen ja Huittisten vesihuoltolaitos ovat ilmoittaneet, etteivät ne anna vastinetta.

Satakuntaliitto on ilmoittanut, että se on 21.5.2022 antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon koskien Ilmiönsuon turvetuotantoaluetta koskevaa ympäristölupahakemusta. Satakuntaliiton käsityksen mukaan Vaasan hallinto-oikeudelle osoitetussa valituksessa ei ole esitetty sellaisia perusteita, että aluehallintoviraston päätöstä olisi tarve muuttaa.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat vastuualue on vastineessaan muun ohella esittänyt, että Ilmiönsuon turvetuotantotoiminta on sijoittunut asutuksen läheisyyden, luonnonsuojelun ja pohjavedensuojelun kannalta kriittiselle alueelle. Turvetuotannolla on haitallisia vaikutuksia Ilmiönsuon luonnontilaan ja vesitalouteen. Hakemuksen mukaisesta turvetuotannosta aiheutuu vaara

pohjavesialueen pohjavedelle ottaen huomioon ympäristön pohjavesi- ja maaperäolosuhteet. Aluehallintoviraston päätös ja sen perustelut ovat asianmukaiset eikä päätöstä ole perustetta muuttaa.

Voitto Satorannalle on varattu tilaisuus antaa vastaselitys. Vastaselitystä ei ole annettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 2 momentin 4) kohdan mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista, ilmoituksenvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 17 §:n 1 momentin mukaan ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että:

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (pohjaveden pilaamiskielto).

Ympäristönsuojelulain 20 §:n 1) kohdan mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavassa toiminnassa on periaatteena, että menetellään toiminnan laadun edellyttämällä huolellisuudella ja varovaisuudella ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä otetaan huomioon toiminnan aiheuttaman pilaantumisen vaaran todennäköisyys, onnettomuusriski sekä mahdollisuudet onnettomuuksien estämiseen ja niiden vaikutusten rajoittamiseen (varovaisuus- ja huolellisuusperiaate).

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Saman lainkohdan 3 momentin

mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa merkittävää muuta ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, tärinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Asiassa saatu selvitys

Ilmiönsuon tuotantoalue sijaitsee Huittisten kaupungin alueella noin 13 km kunnan keskustaajamasta kaakkoon. Hakemuksen mukaan tuotantoa harjoitettaisiin kolmella tuotantolohkolla, joiden yhteispinta-ala on 9,2 hehtaaria. Tuotantoalueen kunnostus on aloitettu syksyllä 2010 ja tuotanto toukokuussa 2011. Alueella ei ole aikaisempaa ympäristölupaa tai siihen rinnastettavaa päätöstä. Hakemuksen mukaan Huittisten kaupungille on tehty vuonna 2010 ilmoitus alle 10 hehtaarin alueen ottamisesta turvetuotantoon, mutta asiasta ei ole tallella tulosteita. Varsinais-Suomen ELY-keskus on aluehallintovirastolle antamassaan lausunnossa todennut, että turvetuotanto on hakijan tekemän selvityksen mukaan aloitettu lohkoilla 1 ja 2 vuonna 2010.

Alue on sarkaojitettu ja koko alueella on päästepidättimet. Tuotantolohkon 1 itäpäätyyn tuotantoalueen reunalle rakennetaan eristysoja estämään reunavesien pääsy tuotantoalueelle. Lohkolla 3 olevaan reunaojaan rakennetaan paloallas, joka toimii sammutusvesialtaana. Lisäksi lohkolle 3 rakennetaan laskeutusallas. Tuotantoalueelta lähtevien vesien käsittely on suunniteltu toteutettavan 2-osaisella kosteikolla, joka on alueella ennestään. Lohkojen 1 ja 2 vedet johdetaan rakennettavien kokoojaojien ja kokooja-altaan kautta kosteikolle. Lohkon 3 vedet pumpataan laskeutusaltaalta kokoojaojaan lohkojen 1 ja 2 väliin, mistä ne ohjautuvat pohjoiselle kosteikolle.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen lausunnon mukaan tuotantoalueen kaikki lohkot sijaitsevat kokonaan Vakkila-Huhtamon tärkeällä pohjavesialueella (1-luokka) pohjavesialueen varsinaisen muodostuman ulkopuolella. Kaikkien lohkojen aumat sijaitsevat keskellä pohjaveden varsinaista muodostumisaluetta. Myös kosteikkoaltaat, laskeutusaltaat ja lietteenlajityspenkereet on sijoitettu pohjavesialueelle. Ilmiönsuon lähteisyys näkyy itäreunan harjun avolähteinä ja tihkupintoina. Itse suon keskiosassa on selviä pohjavesipurkaumia.

Hakemuksen mukaan Vakkila-Huhtamon pohjavesialue (0210202) on 1-luokan eli vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue, jonka kokonaispinta-

ala on 5,97 km², muodostumisalueen pinta-ala on 2,96 km² ja antoisuus 2 500 m³/d. Alueella oleva kumpuileva harju on paikoitellen varsin kapea. Maakerrosten koot ovat suuria ja harjuaines on suurelta hyvin vettä johtavaa soraa ja hiekkaa. Harjanteilla on tiiviimpiä paikkoja, mistä ei valu pohjaveteen valumavesiä. Lisäksi alueelle on vesien kulkeutumista pohjaveteen estäviä rakenteita. Pintamaalaji on pääasiassa hiekkaa. Alueen yhtenäisyyttä pohjavesialueena saattavat katkoa harjun kerrostumisen aikaiset häiriöt, sillä kalliokynnyksiä ei ole havaittavissa. Harju kohoaa monin paikoin ympäristöään korkeammalle, mutta pohjavedenpinnan taso osoittaa harjun olevan ympäristöstään vettä kokoavan. Suoalueiden reunoilta vesiä saattaa suotaa pohjavesialueelle, mikäli reunat on kaivettu huokeampaan kivennäismaahan. Pohjaveden päävirtaussuunta on harjun pituussuunnassa kohti luodetta. Luoteispäässä oleva Läpivuotavan alue on yksi pohjaveden purkautumisalue.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen hakemuksesta antamasta lausunnosta ilmenee, että ympäristöhallinnon pohjavesitietojärjestelmän (POVET) tiedon perusteella vuonna 2013 otetun vesinäytteen perusteella jo tuolloin pohjaveden rauta- ja mangaanipitoisuudet, ammoniumtyppi sekä kemiallinen hapenkulutus ovat olleet korkeita ja happipitoisuus heikko. Pohjaveteen imeytyvä suovesi heikentää sen laatua. Suovesissä oleva runsaahko orgaaninen aine kuluttaa pohjavedestä happea, mikä aiheuttaa raudan ja mangaanin liukenemistä veteen.

Kokemäen-Saaristomeren-Selkämeren vesienhoitosuunnitelmassa pohjavesialueen kemiallinen ja määrällinen tila on luokiteltu hyväksi eikä pohjavesialuetta ole luokiteltu riskialueeksi.

Lainvoiman 13.3.2012 saaneessa Satakunnan maakuntakaavassa on turvetuotantoalueen lohkot L1 ja L3 kokonaan ja lohko L2 osittain merkitty pohjavesialueeksi (pv). Kyseisellä merkinnällä osoitetaan yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeät ja siihen soveltuvat pohjavesialueet. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon pohjaveden laadun ja muodostumisen turvaaminen. Lohkon L1 länsipuoli, joka koskee myös tukitoimintojen aluetta, on osoitettu maiseman ja luonnonarvojen kannalta arvokkaaksi geologiseksi muodostumaksi (ge). Kaavan suunnittelumääräyksen mukaan alueen suunnittelussa on otettava huomioon alueella olevat maa-aineslain tarkoittamat maisema- ja luonnonarvot sekä mahdollisten maisemavaurioiden korjaustarve. Lohko L3 sijoittuu kokonaisuudessaan luonnonsuojelualueelle (SL-2023, Ilmiönsuo). Merkinnällä osoitetaan luonnonsuojelulailta suojellut alueet. Kaavan suojelumääräyksen mukaan alueella ei saa toteuttaa sellaisia toimenpiteitä tai hankkeita, jotka voivat oleellisesti vaarantaa tai heikentää alueen suojeluarvoja.

Suunnitellun turvetuotantoalueen viereen tuotantoalueeseen rajoittuen on perustettu kaksi luonnonsuojelualuetta, Iisakin harju YSA251148 vuonna 2021 ja Pöyri YSA248745 vuonna 2020 (Luonnonsuojelulaki 1096/1996 24 §). Molemmilla näillä alueilla ojien kaivaminen, vesien perkaaminen ja

patoaminen sekä maisemakuvan että suojelun perustana olevien luonnonarvojen heikentäminen on kielletty.

Alle 500 metrin etäisyydellä Ilmiönsuon tuotantoalueesta sijaitsee useita vakinaisessa käytössä, lomakäytössä ja tyhjillään olevia asuinrakennuksia. Lähimpään asuinkiinteistöön on matkaa auma-alueelta noin 70 metriä lohkon 1 länsireunasta lännen suuntaan. Välissä on 4–5 metriä korkea mäkiharjanne. Auma-alue säilyy nykyisellä paikallaan, josta etäisyydet lähimpiin rakennuksiin ovat noin 125 metriä. Turvetuotantoalueen ympärillä kasvaa osaksi tiheää ja osaksi harvaa metsää. Tuotantoalue sijaitsee mäkiharjanteen takana, mikä estää näkymän sekä vähentää melun ja pölyn vaikutuksia Kangastien suuntaan.

Oikeudellinen arviointi ja johtopäätökset

Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje (Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2013) ei ole lupaharkinnassa sitova, mutta sitä voidaan käyttää arvioitaessa ympäristöluvan myöntämisen edellytyksiä. Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen mukaan nykyisin pohjavesialueille ei sijoiteta turvetuotantoa pohjaveden tilan vaarantumisen vuoksi. Pohjavesialueisiin rajoittuva tai niiden lähellä tapahtuva turvetuotanto voi heikentää pohjavesialueiden veden laatua ja alentaa pohjavedenkorkeutta. Ojituksen ulottuminen mineraalimaahan voi muuttaa pohjaveden virtaussuuntia tuotantoalueella ja sen ulkopuolella. Ojitus voi aiheuttaa myös pohjaveden purkautumista tuotantoalueelle. Lisääntyneellä pohjaveden purkautumisella voi olla vaikutusta pohjaveden pinnankorkeuteen ja se voi vähentää pohjaveden saatavuutta vedenhankinnassa ja vaikuttaa kaivojen vedenpintoihin ja saatavaan vesimäärään sekä lähteisiin ja niiden luonnontilaisuuteen. Pohjaveden virtaussuunnan muutokset voivat vaikuttaa myös pohjaveden laatuun, erityisesti ympäristöstä vettä keräävien pohjavesialueiden läheisyydessä. Tuotantoalueelta tulevat vedet voivat joko suoraan tai laskuojan kautta heikentää pohjaveden laatua, mikäli ne pääsevät suotautumaan pohjaveteen. Tyypillisiä vaikutuksia ovat esimerkiksi rauta-, mangaani- tai humuspitoisuuden lisääntyminen. Humusaineksen hajoaminen pohjavedessä voi aiheuttaa muutoksia sen happi- sekä hapetus-pelkistys-olosuhteisiin, jolloin maaperässä normaaliolosuhteissa kiinteässä muodossa olevat rauta ja mangaani voivat muuttua liukoiseen muotoon.

Hallinto-oikeus katsoo, että kun otetaan huomioon tuotantoalueen sijoittuminen kokonaisuudessaan vedenottokäytössä olevalle Vakkila-Huhtamon 1-luokan pohjavesialueelle, jonka vedenlaadussa on havaittu suoveden heikentäviä vaikutuksia, toiminnasta aiheutuvaa pilaantumista ja sen vaaraa ei ole mahdollista ehkäistä riittävästi niin, ettei toiminnasta sitä jatkettaessa ennalta arvioiden voisi aiheutua ympäristönsuojelulain 17 §:ssä tarkoitettua pohjaveden pilaamiskiellon vastaista seurausta.

Aluehallintoviraston päätöksen perusteluissa luonnonsuojelusta, kaavoituksesta ja asutukselle aiheutuvista haitoista mainitut seikat huomioon ottaen luvan myöntämisen edellytyksiä ei muutoinkaan olisi olemassa edes

lupamääräyksiin toimintaa rajaamalla tai rajoittamalla luvan voimassaoloaikaa. Hallinto-oikeus katsoo edellä esitetyn perusteella, että valitus on hylättävä.

Hallinto-oikeus toteaa, että ympäristölupaharkinta tehdään tapauskohtaisesti hankkeen luonne ja päästöt huomioiden ja että toiselle toiminnanharjoittajalle myönnetty ympäristölupa ei ole peruste Ilmiönsuon olemassa olevan turvetuotantotoiminnan jatkamista koskevan lupahakemuksen hyväksymiselle.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Huittisten kaupunginhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **04.03.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Sinikka Kangasmaa ja Päivi Kentala sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Tuhkanen.

Esittelijä Pirjo Pentinmäki

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu**Päätös**

Voitto Satoranta, oikeudenkäyntimaksu 270 euroa
(*Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.*)

Huittisten kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Huittisten kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Huittisten kaupungin kaavoitusviranomainen

Huittisten kaupungin pelastusviranomainen

Huittisten kaupunginhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Kalatalousryhmä

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat

Huittisten vesihuoltolaitos

Satakuntaliitto

Etelä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet/#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>